

Tagasiside ravikindlustuse seaduse muutmise seaduse eelnõule (töövõimetushüvitised ja vabatahtlik ravikindlustus)

Täname Sotsiaalministeeriumit selle algatuse eest ning leiame, et bürokraatia vähendamine ja parema ligipääsetavuse tagamine vabatahtlikule ravikindlustusele on vabakutseliste kunstnike ning kunstitöötajate jaoks olulise tähtsusega. Kuid leiame eelnõust ka mitmeid murettekitavaid aspekte, mille tõttu praegusel planeeritud kujul jääb vabatahtlik ravikindlustus lõviosale meie valdkonnast tegelikult siiski kättesaamatuks.

Kahe aasta tagune loometöö palgauuring näitas, et kunstivaldkonna vabakutseliste keskmine loometulu oli 670 eurot kuus. Samasse suurusjärku jäid ka helikunsti- ja kirjandusvaldkonna sissetulekud. Kõigi kolme valdkonna mediaantulu kogu aasta peale kokku oli 6000 eurot. Lisaks, mitmed kultuuriväljale iseloomulikud sissetulekud ei ole sotsiaalmaksuga kaetud: stipendiumid on maksuvabad ning autoritasudele ja ostu-müügilepingutele rakendub üksnes tulumaks.

Vabatahtliku ravikindlustuse kuumakset on praegu planeeritud arvutada Eesti keskmise brutopalgaga järgi ning see oleks 257 eurot kuus. Nagu viidatud, jääb kunstivaldkonnas aga keskmine kuusissetulek isegi alampalgast allapoole ning see on ka peamine põhjus, miks vabakutselistel kunstnikel ja kunstitöötajatel ligipääs ravikindlustusele puudub või on katkendlik. Meie valdkonnal vabakutselistel ei ole enamasti võimalik Eesti keskmise brutopalgaga järgi arvutatud kuumakset tasuda.

Teine problemaatiline aspekt vabatahtliku ravikindlustuse juures on asjaolu, et seda ei saa endale nõ osta kuu kaupa, vaid peab arvestama terve aasta peale kuluva summaga, mis on tänavu 3090 eurot. See on kunstivaldkonna vaatest väga suur summa ning ei ole enamusele, kelle probleeme vabatahtlik ravikindlustus lahendama peaks, kättesaadav. Kuna kunstivaldkonnas on sissetulekud tihti ebaregulaarsed ning ebaühtlased, on üks põhilisi probleeme just ravikindlustuse katkemine kuuks või paariks.

Kunstivaldkonna vaatest oleks palju rohkem abiks kui:

- vabatahtliku ravikindlustuse kuumakset arvutaks alampalgaga järgi,
- vabatahtlikku ravikindlustust oleks võimalik osta kuu kaupa,
- kui kehtestataks nõ rulluv sotsiaalmaks, mis väikeste ja hajusate töötasude kontekstis tähendaks, et aasta jooksul saadud tasudelt makstud maksud võimaldaksid aastasele perioodile hajutatult saada ligipääsu ravikindlustusele ja teistele sotsiaalsetele garantiidele senisest märgatavalt pikema ajaperioodi jooksul.

Oleme avatud edasisteks aruteludeks,
Lugupidamisega,
Maarin Ektermann, Eesti Kunstnike Liidu president
Airi Triisberg, kunstivaldkonna huvikaitse spetsialist
Kadi-El Tähiste, kunstiasutuste liidu (KAEL) tegevjuht